

Reykjavíkurborg

mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa

Reykjavík, 8. janúar 2021

R21010110

ep

Mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð

Tillaga um stofnun samráðsvettvangs Reykjavíkurborgar og trú- og lífsskoðunarfélaga

Lagt er til að stofnaður verði samráðsvettvangur Reykjavíkurborgar og trú- og lífsskoðunarfélaga á höfuðborgarsvæðinu. Þar verði leiðtogum skráðra trú- og lífsskoðunarfélaga boðin þátttaka í samráðsvettvangi innan borgarinnar sem skapa á farveg fyrir samskipti milli trúfélaga, lífsskoðunarfélaga og fólks með mismunandi viðhorf. Þar gæfist tækifæri til að auka gagnkvæma virðingu og skilning meðal ólíkra hópa, ræða þær áskoranir innan samfélagsins sem hóparnir standa frammi fyrir og eftir atvikum vinna tillögur varðandi hagsmuni þeirra sem vísað yrði til borgaryfirvalda. Einnig kemur til greina að fulltrúa Hugvísindasviðs Háskóla Íslands verði boðið að koma að skipulagi verkefnisins.

Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa mun hafa umsjón með samráðsvettvangnum.

Með kveðju

Anna Kristinsdóttir
mannréttindastjóri Reykjavíkurborgar

Hjálagt:

Minnisblað um samráðsvettvang Reykjavíkurborgar og trú- og lífsskoðunarfélaga

Reykjavík, 8. janúar 2021

R21010110

Lagt fyrir fund mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráðs 14. janúar 2021

Minnisblað

Viðtakandi: Mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð

Sendandi: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa

Efni: *Samráðsvettvangur Reykjavíkurborgar og trú- og lífsskoðunarfélaga*

Trúfrelsi er verndað í 63. og 64. gr. Stjórnarskrár Lýðveldissins Íslands auk fjölda alþjóðasamninga þar sem fjalla um mannréttindi. Í mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar er fjallað um trúfrelsi í 8. kafla stefnunnar. Þar kemur m.a. fram að borgin leggi áherslu á rétt allra til virkrar þátttöku í reykvísku borgarsamfélagi og sanngjarnri og réttlátri meðferð óháð trú, trúleysi eða skoðunum. Gæta skuli jafnræðis og varast að fella undir sama hatt öll þau sem aðhyllast tilgreind trúarbrögð eða lífsskoðun, eða eru trúlaus.

Í 9. gr. Mannréttinasáttmála Evrópu er trúfrelsi skilgreint svo að það feli í sér rétt allra til að vera frjáls hugsana sinna, samvisku og trúar, hvort heldur einslega eða í samfélagi með öðrum, opinberlega eða á einkavettvangi. Frelsi manna til að rækja trú sína eða sannfæringu skuli einungis háð þeim takmörkunum, sem lög mæla fyrir um og nauðsyn ber til í lýðræðislegu þjóðfélagi vegna almannaheilla, til verndar allsherjarreglu, heilsu manna eða siðgæði eða rétti og frelsi. Hugtakið er einnig talið vernda frelsi til að hafa enga trúarskoðun og taka ekki þátt í trúarathöfnum.

Trúfrelsi verður ekki aðskilið öðrum nátengdum mannréttindum sem einnig njóta verndar stjórnarskrárinnar auk fjölda mannréttinasáttmála og yfirlýsinga sem Íslendingar eiga aðild að. Þar má helst nefna jafnræðisreglu 65. gr., hugsana, skoðana- og tjáningarfrelsi 73. gr., félagi- og fundafrelsi 74. gr. og friðhelgi einkalífs 71. gr. Öll þessi ákvæði eiga það sameiginlegt að vernda grundvallarréttindi og frelsi einstaklinga og er þeim ætlað að koma í veg fyrir að nokkur aðhafist neitt með þeim ásetningi að brjóta á réttindum annarra eða gera þau að engu. Hatursorðræða er dæmi um athæfi sem hefur áhrif á og grefur undan rétti annarra til jafnréttis og þess að þurfa ekki að þola mismunun. Hatursorðræða sem látin er óaréitt elur á fordómum og getur haft hrikalegar afleiðingar, jafnvel orðið undanfari hatursglæpa.

Reykjavíkurborg leggur áherslu á trúfrelsi allra og að öll þjónusta borgarinnar einkennist af jákvæðum samskiptum og gagnkvæmri virðingu, óháð trú- eða lífsskoðunum fólks. Meðal markmiða í aðgerðaráætlun í mannréttinda- og lýðræðismálum fyrir árið 2019-2023 er að tryggja lýðræðislega þátttöku borgarbúa, s.s. með samstarfi við félagasamtök, fyrirtæki, einstaklinga og opinbera aðila við

skipulag viðburða sem sýna fram á að Reykjavíkurborg er borg allra íbúa.¹ Með þessar áherslur í huga leggur mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa til að borgin skipuleggi vettvang fyrir samtal milli borgar og mismunandi trúar- og lífsskoðunarfélaga. Samkvæmt Hagstofu Íslands eru 52 trú- og lífsskoðunarfélög skráð hér á landi, en til þess að koma verkefninu af stað leggur skrifstofan til að leiðtogum hópa á höfuðborgarsvæðinu, verði boðin þátttaka í samráðsvettvangi innan borgarinnar sem Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa hefur umsjón með. Einnig kemur til greina að fulltrúa Hugvísindasviðs Háskóla Íslands verði boðið að koma að skipulagi verkefnisins.

Markmið samráðsvettvangsins er að skapa farveg fyrir samskipti milli trúfélaga, lífsskoðunarfélaga og fólks með mismunandi viðhorf. Þar gæfist tækifæri til að auka gagnkvæma virðingu og skilning meðal ólíkra hópa, ræða þær áskoranir innan samfélagsins sem hóparnir standa frammi fyrir og eftir atvikum vinna tillögur varðandi hagsmuni þeirra sem vísað yrði til borgaryfirvalda.

Achola Otieno, sérfræðingur í málefnum innflytjenda

Guðrún Elsa Tryggvadóttir, lögfræðingur

¹ Aðgerðaráætlun í mannréttinda- og lýðræðismálum fyrir árið 2019-2023, 11. aðgerð.